

MATEUSZ KOWALEWSKI

Geneza i rozwój koncepcji wolności gospodarczej w ujęciu historyczno-prawnym

Streszczenie

Celem artykułu jest zdefiniowanie pojęcia wolności gospodarczej, przy wykorzystaniu poglądów najważniejszych przedstawicieli doktryny. Artykuł odwołuje się do chronologii i rozwoju koncepcji wolności gospodarczej, a także ewolucji polityki wolności gospodarczej wraz z wyszczególnieniem podstaw prawnych, określających status wolności gospodarczej na przestrzeni wieków. Autor przywołuje tylko najistotniejsze koncepcje dla omawianego zagadnienia, skupiając się na: (1) kwestiach związanych z prawem gospodarczym i wolnością gospodarczą lub (2) aspektach dla niej istotnych w danym okresie. Tezą wyjściową badań jest stwierdzenie, że polityka wolności gospodarczej jest obszarem o charakterze dynamicznym o czym może świadczyć mnogość aktów prawnych (co kilka lat wdrażanych lub nowelizowanych). W przypadkach badania określonych zjawisk prawnych i potrzeby ich jednoczesnej kwalifikacji, zostały zawarte odwołania przede wszystkim do istniejącego już zasobu znanych instytucji. Wolność gospodarcza to temat, który od wielu lat jest przedmiotem ożywionej dyskusji. U jej podstaw, w różnych okresach, leżały trudności z określeniem (zdefiniowaniem) wolności gospodarczej i jej pozycji w danym państwie. Trwające setki lat przemiany ustrojowe powodowały zmiany gospodarcze państwa, którym towarzyszyły problemy natury prawnej. Problematyka wolności gospodarczej wiąże się z kształtowaniem stosunków między różnymi podmiotami funkcjonującymi na terytorium państwa, a zwłaszcza z odnoszeniem się państwa jako instytucji do przedsiębiorców. Wolność gospodarcza wywiera istotny wpływ na współczesne państwa, prowadząc niejednokrotnie do zmiany ich modelu organizacyjnego. Z tego powodu powstają pytania: czym jest wolność gospodarcza?, jaka była jej ewolucja?, jaki jest stosunek państwa do wolności gospodarczej?, a także na ile wolność gospodarcza *de facto* jest „wolnością” i co to oznacza?

Słowa kluczowe: wolność gospodarcza – prawo gospodarcze publiczne – wolność